

Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas

Päiväys: 25.10.2018

Edellinen päiväys: 13.1.2015

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
- 1.1.1 Kauppanimi**
Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
720061 (Primus Allround Gas)
2208 (Primus Cassette Gas)
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
- 1.2.1 Käyttötarkoitus**
Butaani- ja propaanikaasu polttoainekäyttöön
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
- 1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**
Fenix Outdoor Finland Oy
- Katuosoite** Mikkolantie 1 A
Postinumero ja -toimipaikka 00640 Helsinki
Puhelin +358 9 8771133
Y-tunnus 1068339-4
Sähköposti jouni.rajala@fenixoutdoor.fi
- 1.3.3 Ulkomaisen valmistajan tiedot**
Primus AB, Ruotsi
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
- 1.4.1 Numero, nimi ja osoite**
Myrkytystietokeskus, HUS, 24 h
puh. 09 4711 (vaihe) tai 09 471 977 (suora)

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
1272/2008 (CLP)
Flam. Aerosol 1, H222
Press. Gas, H229
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
GHS02
Huomiosana **Vaara**
- Vaaralausekkeet**
H222 Erittäin helposti syttyvä aerosoli.
H229 Painesäiliö: Voi revetä kuumennettaessa.
- Turvalausekkeet**
P101 Jos tarvitaan lääkinällistä apua, näytä pakkaus tai varoitusetiketti.
P102 Säilytä lasten ulottumattomissa.
P210 Suojaa lämmöltä, kuumilta pinoilta, kipinöiltä, avotulelta ja muilta sytytyslähteiltä. Tupakointi kielletty.
P211 Ei saa suihkuttaa avotuleen tai muuhun sytytyslähteeseen.
P251 Ei saa puhkaista tai polttaa edes tyhjänä.
P410+P412 Suojaa auringonvalolta. Ei saa altistaa yli 50 °C/ 122 °F lämpötiloille.
- 2.3 Muut vaarat**
-



3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset**

Vaaraa aiheuttavat aineosat

CAS/EY-numero ja rek. nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
106-97-8	203-448-7	Butaani	95 - 100 %	Flam. Gas 1, H220; Press. Gas
98-02-2	202-628-2	Furfuryylimerkaptaani hajuste	20 ppm	Flam. Liquid 3, H226

3.3 Muut tiedot

H-lausekkeiden teksti - katso kohta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Pidä potilas lämpimänä ja levossa. Älä koskaan anna tajuttomalle henkilölle mitään syötävää tai juotavaa. Aina kun edes epäillä tuotteen aiheuttamia oireita tai oireiden ollessa pysyviä, on otettava yhteyttä lääkäriin. Ota mukaan tämä käyttöturvallisuustiedote ja näytä se päivystävälle lääkärille.

4.1.2 Hengitys

Potilas siirrettävä raittiiseen ilmaan. Annettava hengitysapua tarvittaessa. Yhteydenotto lääkäriin oireiden ilmetessä. Huom! Tukahduttavat vaikutukset (hapen syrjäytyminen) ovat salakavalaa sillä oireet ilmenevät vähitellen ja potilas huomaa asian vasta sen ollessa liian myöhäistä. Tukahduttavien vaikutusten yhteydessä on potilas siirrettävä nopeasti raittiiseen ilmaan. Annettava happea koulutetun henkilökunnan toimesta tai tekohengitystä.

4.1.3 Iho

Riisuttava kaikki tahiintuneet vaatteet, jalkineet ja korut ja pestävä ne ennen seuraavaa käyttöä. Paleltumavammat huuhdotaan haalealla vedellä vähintään 15 minuutin ajan. ÄLÄ käytä kuumaa vettä. Yhteydenotto lääkäriin.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Roiskeet silmistä huuhdeltava pehmeällä ja haalealla vesisuihkulla tai silmien huuhtelunesteellä usean minuutin ajan silmäluomet levittäen. Poistettava mahdolliset piilolinssit. Yhteydenotto lääkäriin oireiden jatkuessa.

4.1.5 Nieleminen

Suu huuhdeltava vedellä. Annettava pari lasillista vettä tai maitoa juotavaksi potilaalle. Ei saa oksennuttaa. Yhteydenotto lääkäriin oireiden jatkuessa.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Voi aiheuttaa paleltumisvammoja iholle ja silmiin tuotenesteen kosketuksen yhteydessä. Voi aiheuttaa velttoutta ja väsymystä hengitysteitse. Voi syrjäyttää ilman hapen ja siten vaikuttaa tukahduttavasti.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Annettava happikaasua potilaalle, jolla tukahduttavien vaikutusten oireita.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Käytettävä sammutusaineena hiilidioksidia, jauhetta, vaahtoa tai vesisumua.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Älä käytä paineenalaista vesisuihkua, joka voi levittää paloa.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Aerosolipakkaukset voivat räjähtää voimakkaan kuumentamisen johdosta. Sisältää erittäin helposti syttyvää punneainetta. Höyryt voivat levitä maata pitkin sytytyslähteisiin ja kerääntyä matalalla oleviin alueisiin aiheuttaen räjähdys- tai syttymisvaaraa. Altistumisen yhteydessä lämmölle tai avoliekeille muodostuu terveydelle vaarallisia kaasuja sisältäen hiilimonoksidia ja hiilidioksidia.

Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas

Päiväys: 25.10.2018

Edellinen päiväys: 13.1.2015

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Pysäytettävä kaasuvirta mahdollisuuksien mukaan! Astiat jäädytettävä hajautetulla vesisuihkeella mikäli ne ovat altistuneet palolle räjähdysvaaran vuoksi. Poistettava välittömästi ehjät pakkaukset paloalueelta. Poistettava kaikki sytytyslähteet. Käytettävä täysin suojaavaa suojaruustusta kemikaalipaloja varten mukaan lukien hengityslaitte.

5.4 Muita ohjeita

Palon läheisyydessä olevat astiat siirretään ja/tai jäädytetään vedellä.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Varottava tuotteen joutumista silmiin ja iholle. Huolehdittava hyvästä ilmastoinnista. Käytettävä kohdassa 8 ilmoitettua henkilökohtaista suojaruustusta. Suurien kaasuvuotojen yhteydessä on vuotoalue evakuoitava. Otettava huomioon vaarat kipinäsytytyksen osalta. Varmistettava, että ilmanvaihto on riittävä; tukehtumisen vaara hapenpuutteen johdosta. Estettävä kaasun pääsy alhaalla oleviin tiloihin kuten viemärijärjestelmät, kellaritilat tai kuopat. Poistettava heti kaikki sytytyslähteet - tupakointi kielletty.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estettävä tuotteen pääsy viemäriin tai ympäröivään ympäristöön/vesistöön. Yhteydenotto pelastuslaitokseen suurempien vuotojen yhteydessä.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Vuodot imeytetään inerttiin imukykyiseen aineeseen (esim. hiekka tai vermikuliitti). Pienemmät vuodot voidaan imeyttää paperiin. Saastunut pinta huuhdeltava vedellä. Jätteet kerätään talteen suljettuun astiaan ja hävitetään ongelmajätteenä kohdan 13 mukaisesti.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Katso kohta 8 - henkilökohtaiset suojaimet.
Katso kohta 13 - jätteiden käsittely.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Käytettävä kohdassa 8 ilmoitettua henkilökohtaista suojaruustusta. Käytettävä ainoastaan tiloissa, joissa on hyvä ilmastointi. Suojattava sytytyslähteiltä. Älä tupakoi käsittelyn yhteydessä. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50 °C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä viileässä, kuivassa ja hyvin ilmastoidussa tilassa. Varastointilämpötila ei saa ylittää 50 °C. Suojattava auringonpaisteelta. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Katso EWC-koodi kohdasta 13.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****8.1.1 HTP-arvot**

Butaani	800 ppm (8 h)	1000 ppm (15 min)
	1900 mg/m ³ (8 h)	2400 mg/m ³ (15 min)
	liite 4	

8.1.2 Muut raja-arvot

Biologisia raja-arvoja ei ilmoitettu

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Valmistaja ei ilmoita raja-arvoja.

8.1.4 DNEL

Tietoja ei käytettävissä.

Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas

Päiväys: 25.10.2018

Edellinen päiväys: 13.1.2015

- 8.1.5 PNEC**
Tietoja ei käytettävissä.
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty kemikaalia käytettäessä. Riisuttava tahriintunut vaatetus. Kädet ja/tai kasvat pestävä ennen taukoja ja työvaiheen päätyttyä. Työvaiheen päätyttyä on iho puhdistettava ja voideltava ihovoiteella.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojaustoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Normaalisti ei tarpeen. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta.
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Käytettävä suojakäsineitä toistuvan tai pitkäaikaisen käsittelyn yhteydessä. Yhteydenotto käsinetoimittajaan lisätietoja varten.
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suositellaan suojalasien käyttöä.
- 8.2.2.4 Ihonsuojaus**
Käytettävä suojavaatetusta ihokosketusvaaran minimoimiseksi. Yhteydenotto suojarusteiden toimittajaan lisätietoja varten.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**
- 9.1.1 Olomuoto**
Kaasu huoneenlämmössä ja normaalin ilmanpaineen yhteydessä.
Neste paineen alaisena.
Väritön
- 9.1.2 Haju** Tuotteenomainen haju. Hajustetta lisätty.
- 9.1.3 Hajukynnys** Ei ilmoitettu
- 9.1.4 pH** Ei ilmoitettu
- 9.1.5 Sulamis- tai jäätymispiste** -137 °C
- 9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue** -0,5 °C
- 9.1.7 Leimahduspiste** -74 °C
- 9.1.8 Haihtumisnopeus** Ei ilmoitettu
- 9.1.9 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)** Erittäin helposti syttyvää
- 9.1.10 Räjähdysominaisuudet**
- 9.1.10.1 Alempi räjähdysraja** 1,9 %
- 9.1.10.2 Ylempi räjähdysraja** 8,5 %
- 9.1.11 Höyrynpaine** 1520 mm Hg (20 °C)
- 9.1.12 Höyryntiheys** 2,05 (ilma=1), suhteellinen höyryntiheys
- 9.1.13 Suhteellinen tiheys** 599 kg/m³ (20 °C)
- 9.1.14 Liukoisuus (liukoisuudet)**
- 9.1.14.1 Vesiliukoisuus** Ei ilmoitettu
- 9.1.14.2 Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)** Ei ilmoitettu
- 9.1.15 Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi** Ei ilmoitettu
- 9.1.16 Itsesyttymislämpötila** >405 °C
- 9.1.17 Hajoamislämpötila** Ei ilmoitettu
- 9.1.18 Viskositeetti** Ei ilmoitettu
- 9.1.19 Räjähävyys** Ei ilmoitettu
- 9.1.20 Hapettavuus** Ei ilmoitettu

9.2 Muut tiedot

-

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Tuote on stabiili suositelluissa käsittely- ja varastointiolosuhteissa.

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Tuote on stabiili suositelluissa käsittely- ja varastointiolosuhteissa.

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Tuote on stabiili suositelluissa käsittely- ja varastointiolosuhteissa.

10.4 Vältettävät olosuhteet

Erittäin helposti syttyvää. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50 °C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit

Vältettävä voimakkaita hapettimia ja happoja.

10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet

Palon yhteydessä vapautuu myrkyllisiä kaasuja sisältäen hiilioksideja.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****11.1.1 Välitön myrkyllisyys**

Tietoja ei ole käytettävissä tuotteesta.

n-Butaani:

LC50: 658 mg/l/4h, hengitysteitse, rotta (ei välitöntä vaaraa)

LC50: 680 mg/l/2h, myrkytys hengitysteitse, hiiri

11.1.2 Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden

Ärsyttävää tai syövyttävää vaikutusta ei ole tiedossa.

11.1.3 Herkistyminen

Herkistäviä vaikutuksia ei ole tietoa.

11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Syöpää aiheuttavaa, perimää vaurioittavaa tai lisääntymiselle vaarallista vaikutusta ei ole tiedossa.

11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen

Hengitys: Voi aiheuttaa veltoutta ja väsymystä hengitysteitse. Voi syrjäyttää ilman hapen ja siten vaikuttaa tukahduttavasti.

Iho: Voi aiheuttaa paleltumisvammoja iholle tuotenesteen kosketuksen yhteydessä.

Roiskeet silmiin: Voi aiheuttaa paleltumisvammoja silmiin tuotenesteen kosketuksen yhteydessä.

Nieltynä: Ei ilmoitettu.

11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen

Ei ilmoitettu.

11.1.7 Aspiraatiovaara

Ei sisällä aineita, jotka aiheuttavat aspiraatiovaaraa.

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Yhteisvaikutuksista ei ole tietoja saatavilla.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Primus Allround Gas
Primus Cassette Gas

Päiväys: 25.10.2018

Edellinen päiväys: 13.1.2015

Tuote ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi eikä haitalliseksi vesieliöille. Ekotoksikologisista vaikutuksista ei ole tietoa.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

Ei ilmoitettu.

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Ei ilmoitettu.

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus

Kaasu haihtuu nopeasti ja hajoaa ilmassa valokemiallisesti.

n-Butaani:

Hajoaa valokemiallisesti butanoniksi, propionaldehydiksi ja formaldehydiksi.

12.3 Biokertyvyys

Ei ole odotettavissa, että tuote olisi biokertyvää.

n-Butaani:

Biokertyvyyskerroin, BCF: 33,88, jakautumiskerroin LogPow: 2,89 (biokertyvyyttä ei odotettavissa)

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Kaasu haihtuu nopeasti ja hajoaa ilmassa valokemiallisesti.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tietoja ei ole käytettävissä.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Ilmaston lämpenemiskerroin GWP100: < 10 hiilidioksidiekvivalenttia. Tiedossa ei ole muita haitallisia vaikutuksia.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Tuote on luokiteltu, jolloin jätteet hävitettävä vaarallisena jätteenä (katso Jäteasetus 179/2012). Jätteet voidaan polttaa hyväksytyssä jätteenpottolaitoksessa.

Ehdotetut jätteiden tunnusnumerot

05 04*: painepakkauksissa ja -säiliöissä olevat kaasut (halonit mukaan luettuina), jotka sisältävät vaarallisia aineita

15 01 04: metallipakkaukset

*) Luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi - Jäteasetus 179/2012

Jätteet toimitetaan kunnalliseen vaarallisten jätteiden keräyspisteeseen tai vaarallisten jätteiden käsittelylaitokseen, kuten myös puhdistamattomat pakkaukset. Täysin tyhjä pakkaus voidaan toimittaa kierrätykseen, katso ohjeet www.mepak.fi

13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista

Katso edellä.

14. KULJETUSTIEDOT

- | | |
|--|---|
| 14.1 YK-numero | UN1950 |
| 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi | AEROSOLIT, palavat |
| 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka | 2 |
| 14.4 Pakkausryhmä | - |
| 14.5 Ympäristövaarat | Ei luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi. |
| 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle | Luokituskoodi 5F; Varoituslipuke: 2.1; Rajoitettu määrä, LQ: 1 litra per sisäpakkaus ja 30 kg per kolli, tunnelirajoituskoodi D
EmS: F-D, S-U
Flash point: -74 °C |
| 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti | Ei relevantti, tuotetta ei toimiteta irtotavarana. |

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
REACH-asetus 1907/2006
CLP-asetus 1272/2008
HTP-arvot, julkaisu 2018
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
REACH-asetuksen mukaista arviointia ei laadittu.

16. MUUT TIEDOT

- 16.2 Lyhenteiden selitykset**
CLP: Classification, Labelling and Packaging; Luokitus merkintä ja pakkaaminen
EC50: Effective concentration; Pitoisuus, joka antaa vaikutuksia koe-eläimille. EY: Euroopan yhteisö
HTP: Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet
LC50: Lethal Dose; on annos, joka tappaa puolet koe-eläimistä kokeen aikana
LD50: Lethal Dose 50; LD50 on annos, joka tappaa puolet koe-eläimistä kokeen aikana
REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of CHemicals, REACH-asetus koskee kemikaalien rekisteröintiä, arviointia, rajoitusta ja lupamenettelyä
- 16.3 Tietolähteet**
Valmistajan tiedote 13.3.2013
- 16.4 Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa**
Valmistajan luokitus.
- 16.5 Luettelo vaaralausekkeista**
H220 Erittäin helposti syttyvä kaasu.
H226 Syttyvä neste ja höyry.
H280 Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa.
- 16.6 Työntekijöiden koulutus**
Ei ilmoitettu.
- 16.7 Käyttörajoitukset**
Ei ilmoitettu.
- 16.8 Lisätiedot**
Tämä käyttöturvallisuustiedote täydentää muuta tietoa tuotteesta. Käyttäjän on itse pääteltävä onko tieto riittävä. Tuoteturvallisuudesta vastaava on Primus AB.